

**PAPEŽE PIA IX.
APOŠTOLSKÁ
KONSTITUCE
APOSTOLICAE
SEDIS MODE-
RATIONI.**

PAPEŽE PIA IX.
APOŠTOLSKÁ
KONSTITUCE
APOSTOLICAE SEDIS
MODERATIONI

O KLATBÁCH CÍRKEVNÍCH

PIUS BISKUP

SLUHA SLUŽEBNÍKŮ BOŽÍCH

NA USTAVIČNOU PAMĚŤ

APOŠTOLSKÉ STOLICE správě přísluší, co spasitelně starších kanonův autoritou bylo stanoveno, tak udržovati, aby, nabádá-li změna časův a míst k tomu, by rozvážnou úlevou bylo něco zmírněno, táž Apoštolská Stolica vhodné nejvyšší své moci přispění a opatření poskytla. Proto již dříve, v mysli uvažující, že církevní tresty, které na způsob rozsudku jednou pro vždy vynesného (*censurae latae sententiae*) a samým spácháním toho kterého činu vinníka stihajícího, na o-

chranu bezpečnosti a kázně v Církvi a na zkrocení a nápravu bezuzdné zvůle lidí zlých během věků svatě byly stanoveny a prohlášený, u veliký počet ponenáhlů vzrostly, a že též některé změnou časův a obyčejův účele a příčin, pro které byly uloženy, nebo dřívější prospěšnosti a vhodnosti své již pozbyly, a že odtud nemálo vzniká v těch, jimž péče o duše jest svěřena, nebo i ve věřících, pochybností, nesnází a úzkostí svědomí; My obtížím takým zabrániti chtějíce, úplný soupis všech censur sestaviti a sobě předložiti jsme kázali, abychom po bedlivé úvaze rozhodli, které z nich dlužno by bylo zachovati a dále ponechati, které však slušelo by zmírniti nebo zrušiti. Když tedy soupis ten byl sestaven, a Ctihodní Bratři Naši S. Ř. C. kardinálové ve věcech víry generální vyšetřovatelé z celého světa křesťanského v radu příbrání, a věc ta dlouhou úvahou zrale byla promyšlena, z vlastního popudu, s pevným vědomím, se zralým uvážením Naším a z plnosti Naší Apoštolské moci touto konstitucí s trvalou platností ustanovujeme, že ze všelikých trestů, ať ekskomunikací nebo suspensí neb

interdiktů, jež na způsob rozsudku povšechně vyneseneho a samým spácháním toho kterého činu pachatele stihajícího až dosud byly vyřčeny, toliko ty, které v této právě konstituci uvádíme, a tím způsobem, jak je uvádíme, platnost na příště mají; zároveň vyhlašující, že ony nejenom starších kanonův autoritou, pokud s touto Naší konstitucí se shodují, ale i samou touto konstitucí Naší nejinak než jako by poprvé jí byly vydány, moci své plně nabývají.

EXKOMUNIKACE POVŠECHNĚ VYŘČENÉ,
VELEKNĚZI ŘÍMSKÉMU SPECIALNĚ VY-
HRAŽENÉ.

Tedy vyobcování povšechně vyneseneému, od něhož osvoboditi vyhraženo jest zvláštním způsobem Veleknězi Římskému, tito, prohlašujeme, podléhají :

1. — Všichni odpadlíci od víry křesťanské a všichni bludaři vesměs i zvlášť, ať jakýmkoliv jménem se označují a z jakékoliv sekty jsou, jakož i ti, kdož jim věří, jich se ujímají, jim přejí a vůbec jakkoliv jich hájí.

2. — Všichni, vesměs i jednotlivě, kdož vědomě čtou bez povolení Apoštolské Stolicе spisy týchž odpadlíkův a bludařů, bludy hlásající, jakož i spisy kteréhokoliv spisovatele Apoštolskými Listy výslovně zakázané, a všichni, kdož knihy ty u sebe chovají, tisknou je a jakkoliv jich hájí.

3. — Schismaticové a ti, kdož z poslušnosti Římského Velekněze právě panujícího houževnatě se vymykají nebo od ní odstupují.

4. — Všichni, vesměs i jednotlivě, ať jakékoli třídy, hodnosti nebo jakéhokoli stavu by byli, kdož z ustanovení nebo rozkazů Veleknězů Římských právě panujících odvolávají se na příští Obecný Sněm, jakož i ti, jichž pomocí, radou neb podnětem dále by se odvolání.

5. — Všichni, kdož zabijí, zmrzačí, udeří, zajmou, vězní, zadržují nebo nepřátelsky stíhají S. Ř. C. kardinály, patriarchy, arcibiskupy, biskupy, Apoštolské Stolicе legáty nebo nuncie, nebo je z jejich diecésí, území, zemí nebo sídel vypuzují, jakož i ti, kdož to příkazují nebo schvalují nebo poskytují k tomu pomoci, rady nebo přízně.

6. — Ti, kdož přímo nebo nepřímo překážejí výkonu pravomoci církevní, ať vnější či vnitřní, a za tím účelem obracejí se na úřad světský a jeho nařízení obstarávají, vydávají, nebo pomoci, rady nebo přízně k tomu poskytují.

7. — Kdož přímo nebo nepřímo mají soudce světské k tomu, by poháněli před svůj soud osoby církevní mimo dispozice kanonické; a též ti, kdož vydávají zákony nebo ustanovení proti svobodě nebo právům Církve.

8. — Kdož se obracejí na moc světskou, aby zadrženy byly listy nebo jakákoliv akta, od Apoštolské Stolicе nebo od jejích legátů nebo delegátů jakýchkoliv vydaná, a jejich vyhlášení nebo výkonu přímo nebo nepřímo brání nebo pro ně buď samým stranám nebo jiným ubližují nebo vyhrožují.

9. — Všichni falšovatelé listův Apoštolských, i ve formě breve, a žádostí milosti neb spravedlnosti se týkajících, potvrzených Římským Veleknězem nebo S. Ř. C. místokancléři nebo plnomocníky nebo z rozkazu téhož Římského Velekněze; jakož i ti, kdož falešně uveřejňují listy Apoštolské, i ve formě

breve, a též kdo falešně potvrzuji žádosti takové pode jménem Římského Velekněze, jeho místokancléře nebo jejich plnomocníků.

10. — Kdož rozhřešují svého spoluvinníka neb spoluvinnici hříchu smilstva, byť i v hodině smrti, může-li jiný kněz, třeba s k zpovídání neoprávněný, zpověď osoby umírající vyslechnouti, aniž by vznikla těžká porucha na cti nebo pohoršení.

11. — Kdož si osobují nebo sekvestrují právomoc, statky, důchody osobám církevním vzhledem k jejich kostelům nebo beneficiím náležející.

12. — Kdož přepadají, hubí, drží sami nebo skrze jiné města, země, místa nebo práva Církvi Římské náležející; nebo kdož si osobují, ruší nebo zadržují nejvyšší právomoc v nich, jakož i ti, kdož k něčemu z řečeného pomoci, rady nebo přízně poskytují.

Prohlašujeme, že ode všech těchto vyobcování až dosud vypočítaných rozhřešení Římskému Veleknězi právě panujícímu zvláštním způsobem jest vyhraženo a vyhrazuje se; a že generální povolení rozhřešovati od věcí a trestů nebo ekskomunikací Římskému Vele-

knězi vyhražených nikterak nedostačuje pro toto ; odvolávající nad to vzhledem k nim jakékoliv indulty, povolené pod jakoukoli formou a kterým koliv osobám, i řeholníkům, kteréhokoliv Řádu, Kongregace, Sdružení a Ústavu, i zvláštního zmínění hodným a v jakékoliv důstojnosti postaveným. Kdo pak by se opovážil bez náležitého splnomocnění rozhřešovati od nich, nechť ví, že ekskomunikaci jen Římským Veleknězem rozvížitelné propadá, neběží-li arcibí o hodinku smrti, leč i tu pevně trvá povinnost rozhřešených, uzdraví-li se, vyhověti rozkazům Církve.

EXKOMUNIKACE POVŠECHNĚ VYŘČENÉ, VELEKNĚZI ŘÍMSKÉMU VYHRAŽENÉ.

Vyobcování povšechně vynesnému, od něhož rozhřešiti vyhraženo jest Veleknězi Římskému, tito prohlašujeme, podléhají :

1. — Kdož učí neb hájí ať veřejně nebo soukromně these Stolicí Apoštolskou pod trestem vyobcování povšechně vynesného zavržené; též kdož učí nebo jako dovolený hájí obyčej

vyptávatí se kajícníka na jméno spoluvinníka, kterýž zavržen jest Benediktem XIV. v konstitucích *S u p r e m a* 7. června 1745, *U b i p r i m u m* 2. července 1746, *A d e r a d i c a n d u m* 28. září 1746.

2. — Kdož z ponoukání ďáblova násilně rukou vztáhnou na kněze, mnichy neb řeholnice, vyjma, co do výhrady, věci a osoby, pro které právem nebo privilegiem se dovoluje, aby je biskup nebo jiný rozhřešil.

3. — Pachatelé souboje nebo kdož k němu prostě vyzývají nebo jej přijímají, a jacíkoliv účastníci nebo kdož jakéhokoliv přispění nebo přízně poskytují, nebo kdož schválně se dívají a dovolují jej, nebo kdož, pokud na nich jest, nezabrání mu, ať jsou jakékoliv důstojnosti, třebaš královské nebo císařské.

4. — Kdož se hlásí k sektě *M a s s o n e r i i* nebo *Z e d n á ř s t v u* nebo jiným takovým sektám, jež proti Církvi nebo zákonným mocem ať veřejně nebo tajně brojí, jakož i ti, kdož sektám těm jakoukoliv přízeň prokazují, a ti, kdož jejich tajných předákův a vůdců neudají, do té doby, dokud jich neudají.

5. — Kdož nedotknutelnost asyly církev-

ního rušiti kážou nebo svévolně ji poruší.

6. — Kdož ruší klausuru řeholníkův a řeholnic, ať jsou jakéhokoliv rodu, stavu nebo věku, vstupem do jejich klášterů bez zákonného dovolení; a právě tak ti, kdož je uvádějí nebo vpouštějí; jakož i řeholníci a řeholnice, kteří by z ní vyšli, vyjma tehdy a pod tou formou, jak předepsal sv. Pius V. v konstituci *Decoris*.

7. — Ženy porušující klausuru řeholníkův a představené nebo jiné, vpouštějící je.

8. — Pachatelé simonie reální při jakýchkoliv beneficiích a jejich spolupachatelé.

9. — Pachatelé simonie konfidenční při jakýchkoliv beneficiích, ať jsou jakékoliv důstojnosti.

10. — Pachatelé simonie reální ke vstupu do Řádu.

11. — Všichni, kdož dobývají zisku odpustky a jinými milostmi duchovními, propadají trestu vyobcování konstitucí svatého Pia V. *Qua m p l e n u m* 2. ledna 1554.

12. — Kdož sbírají almužny mešní větší ceny a z nich zisk berou, dávající je sloužití v místech, kdež stipendia mešní bývají menší.

13. — Všichni, kdož trestání jsou vyobcováním v konstitucích sv. Pia V. *Ad monet nos* 29. března 1567, Innocence IX. *Quae ab hac Sede* 4. listopadu 1591, Klementa VIII. *Ad Romani Pontificis curam* 26. června 1592 a Alexandra VII. *Inter cetera* 24. října 1660, týkajících se zcizení a infeudace měst a míst S. Ř. C.

14. — Řeholníci opovažující se klerikům nebo laikům přisluhovati Svátostí Posledního Pomazání nebo sv. Přijímání jako Poslední Posily bez dovolení farářova, vyjma v nezbytné potřebě.

15. — Kdož vyjmou bez zákonného dovolení Ostatky z posvátných Hrobek čili Katakomb města Říma a jeho území, nebo kdož jim pomoci nebo přízně poskytují.

16. — Kdož obcuje s tím, kdo jest výslovně Papežem vyobcován, ve věci trestné, prokazující mu totiž pomoc nebo přízeň.

17. — Kněží vědomě a schválně službou církevní přisluhující osobám Veleknězem Římským výslovně vyobcovaným nebo do úřadů je přijímající.

EXKOMUNIKACE POVŠECHNĚ VYŘČENÉ
BISKUPŮM NEBO JINÝM ORDINARIŮM,
VYHRAŽENÉ.

Vyobcování povšechně vynesnému, od něhož rozhřešiti vyhraženo jest biskupům nebo ordinariům, tito, prohlašujeme, podléhají :

1. — Klerikové s vyšším svěcením nebo řeholníci a řeholnice, kteří po slavném slibu čistoty opovází se uzavříti manželství, jakož i všichni, kdož s některou z osob takových manželství uzavíratí se opovažují.

2. — Kdož vyhánějí plod, následuje-li potrat.

3. — Kdož padělaných Apoštolských listů vědomě užívají nebo provinění v té věci se účastní.

EXKOMUNIKACE POVŠECHNĚ VYŘČENÉ,
NIKOMU NEVYHRAŽENÉ.

Vyobcování povšechně vynesnému, od něhož rozhřešovati nikomu není vyhraženo, tito, prohlašujeme, podléhají :

1. — Kdo rozkazuje nebo dohání církevně pohřbiti veřejné bludaře nebo osoby výslovně vyobcované nebo klatbou stížené.

2. — Kdož ubližují inkvisitorům, udavatelům, svědkům a jiným přísluhovatelům Sv. Officia, nebo je terrorisují, a jeho posvátného tribunálu spisy vychvacují nebo pálí, nebo ti, kdož v čemkoliv takovém pomoci, rady, přízně poskytují.

3. — Kdož zcizují a přijímají se opovžují statky církevní bez Apoštolského schválení, dle extravaganty *Ambitosae* O nezczizování věcí Církve.

4. — Kdož zanedbají nebo zaviněně opomenou do měsíce udati zpovědníky nebo kněze, od nichž svádění byli k smilstvům v jakýchkoli způsobech vyslovených Předchůdci našimi Řehořem XV. konstit. *Universi* 20. srpna 1622 a Benediktem XIV. konst. *Sacramentum poenitentiae* 1. června 1741.

Kromě těchto dosud vypočítaných i ty rovněž vyobcovanými prohlašujeme, které svatosvatý Sněm Tridentský, ať s výhradou absoluce svrchovanému Veleknězi nebo bisku-

pům nebo bez všeliké výhrady, vyobcoval; vyjma trest anathematu, v dekretu sez. IV. O vydávání a užívání Posvátných Knih stanovený, chtějíce, aby podléhali mu toliko ti, kdož knihy o věcech posvátných bez schválení Ordinariova tisknou nebo tisknouti dávají.

SUSPENSE POVŠECHNĚ VYNESENÉ, NEJ-
VYŠŠÍMU VELEKNĚZI VYHRAŽENÉ.

1. — Suspense od požívání beneficií až do zlíbení Sv. Stolice stihá samým činem kapituly a konventy chrámův a klášterův a všecky jiné, kteří k jejich řízení a správě přijímají biskupy a jiné preláty od chrámův a klášterův oněch u téže Sv. Stolice jakýmkoli způsobem provisované, dokud nepředloží Listu apoštolského o své promoci.

2. — Suspense na tři léta od udílení svěcení stihá sama sebou ty, kdož někoho vysvěti bez titulu benefícia nebo rodinného jmění s úmluvou, že vysvěcený nebude žádati od nich výživy.

3. — Suspense na rok od udílení svěcení stihá sama sebou ty, kdož vysvětit cizího poddaného, třebaš v mínění, že beneficium hned mu bude nebo již bylo uděleno, ale nedostačující, bez propouštěcího listu jeho biskupa, nebo též kdo vysvětit vlastního poddaného, jenž někde jinde tak dlouho se zdržoval, že si tam mohl přivoditi kanonickou překážku, bez osvědčovacího listu tamějšího ordinaria.

4. — Suspense na rok od udílení svěcení sama sebou stihá toho, kdo mimo zákonné privilegium udělí posvátné svěcení bez titulu benefícia nebo rodinného jmění klerikovi, žijícímu v nějaké kongregaci, v níž se neskládají slavné sliby, nebo i řeholníku slibů ještě nesloživšímu.

5. — Suspense trvalá od výkonů vyplývajících ze svěcení sama sebou stihá řeholníky vypuzené, mimo řeholi pobývající.

6. — Suspense od přijatého svěcení sama sebou stihá ty, kdož svěcení přijmouti se opováží od vyobcovaného nebo suspendovaného nebo od těch, kteří výslovně do interdiktu veřejně byli dáni, nebo od veřejného bludaře

neb rozkolníka ; o tom však, kdo v dobrém mínění od některého z takových byl vysvěcen, prohlašujeme, že nemá výkonné moci svěcení takto přijatého, dokud nebude dispensován.

7. — Klerikové světští cizích diecésí, přes čtyři měsíce v Římě se zdržující, vysvěcení od jiného než od vlastního ordinaria bez svolení kardinála Vikáře Římského nebo bez předchozí zkoušky před týmž, neboť též od vlastního ordinaria, když v oné zkoušce byli odmítnuti; taktéž klerikové, náležející k některému ze šesti biskupství obvodu Římského, jsou-li vysvěcení mimo svou diecési a listina propouštěcí jejich ordinaria na někoho jiného řízena než na kard. Vikáře Římského; nebo nevykonali-li před přijetím posv. posvěcení duchovních cvičení desítidenních v Římském domě kněží řečených missijních; propadají suspensi od výkonů vysvěcení takto přijatého, kteráž je stihá sama sebou až do zlíbení Sv. Stoly; biskupové pak světící je pozbývají práva užívatí pontifikálií na rok.

INTERDIKTY POVŠECHNĚ VYŘČENÉ, VYHRAŽENÉ.

1. — Interdikt Veleknězi Římskému zvláštním způsobem vyhražený sám sebou stihá university, kollegia a kapituly, ať jakkoliv se nazývají, které z ustanovení neb rozkazů Velekněze Římského právě panujícího odvolávají se na příští obecný Sněm.

2. — Kdož vědomě konají nebo konati dávají bohoslužbu na místech ordinariem nebo delegovaným soudcem nebo právem v interdikt daných, nebo kdož výslovně vyobcované k úkonům božským, církevním svátostem nebo k církevnímu pohřbu připouštějí, upadají sami sebou v interdikt od vstupu do chrámu, dokud dle uznání toho, čí výrok přestoupili, nevykonají náležitého dostiučinění.

Posléze i všechny ostatní, které svatosvatý Sněm Tridentský ipso iure suspendovanými nebo interdiktem stíženými prohlásil, My takéž suspensi neb klatbě propadlými považujeme a prohlašuje.

Ty pak censury, ať vyobcování, suspense nebo interdiktu, které Našimi nebo Předchůd-

ců Našich konstitucemi nebo posvátnými kanony kromě těch, které jsme vypočetli, vyneseny byly a dosud ve své platnosti zůstaly, jak pro volbu Římského Velekněze, tak pro vnitřní správu kterýchkoli Řádův a Ústavů řeholních, jakož i kterýchkoli kollegií, kongregací, sborův a míst posvátných jakéhokoli jména nebo druhu, ty všecky pevnými a v platnosti jejich trvajícími míti chceme a prohlašujeme.

Mimo to ustanovujeme, že při nových jakýchkoli koncessích a privilegiích, které by Apoštolská Stolica komukoliv udělila, žádným způsobem a výkladem nesmí a nemůže se rozuměti, že by obsahovaly zmocnění rozhřešovati od jakýchkoli věcí a censur Veleknězi Římskému vyhražených, leč by o nich formální, výslovná a individuální zmínka se stala; a která privilegia nebo zmocnění buď Našimi Předchůdci nebo i Námi jakémukoli Sboru, Řádu, Kongregaci, Společnosti a Ústavu, i řeholnímu jakéhokoliv způsobu i zvláštním titulem obdařenému a též zvláštní zmínky hodnému, od kterékoliv doby až dosavad byla povolena, ta všechna touto Naší konsti-

tucí odvolána, potlačena a zrušena míti chceme, jakož i vskutku je odvoláváme, potlačujeme a zrušujeme, přes jakákoliv privilegia, i zvláštní, ať pojata jsou v souboru práva neb Apoštolských konstitucích čili nic, nebo jakýmkoliv potvrzením apoštolským nebo nepamětným již obyčejem nebo jiným jakýmkoliv stvrzením zpečetěná, byť byla jakýchkoliv forem a znění a s jakýmikoliv ohraženími proti výnosům odnímajícím jim moc a jinými sebe účinnějšími a mimořádnými klausemi, kteréžto všecky, pokud jest třeba, po této stránce zrušiti míníme a zrušujeme.

Přece však chceme, aby pevně v platnosti zůstalo zmocnění rozhřešovati, Synodou Tridentskou sez. XXIV. kap. 6. *D e r e f o r m.* biskupům povolené, ve všelikých censurách Apoštolské Stolicí touto naší konstitucí vyhrazených, vyjma toliko ty, které jsme též Apoštolské Stolicí zvláštním způsobem vyhrazenými prohlásili.

Potvrzující tento List a všecko vesměs i jednotlivě, co v něm ustanoveno a rozhodnuto, a všecky i jednotlivé, z dřívějších konstitucí Našich Předchůdcův i Našich nebo jiných

posvátných kanonů kterýchkoliv, i kanonů Sněmů Generálních, i Tridentského, změny, zrušení částečná, potlačení a zrušení úplná, která se zde stala, schválenými a pevnými nyní i do budoucna, a že veškerých a úplných účinků nabyti mají a skutečně nabývají, ustanovujeme, že takto tedy a nejinak povinni jsou všichni soudcové řádní i delegovaní i auditorové při paláce Apoštolského, Sv. Ř. C. kardinálové, i legátové a latere a Apoštolské Stolicе nunciové a všichni, kteří jakoukoliv přednost a moc vykonávají a vykonávají budou, v praemissách souditi a rozhodovati, anof odňato jest jim a kterémukoli z nich všeliké zmocnění a všeliká autorita jinak souditi a vykládati; a neplatným a marným prohlašujeme pro nynější i na příště vše, co by v tom od kohokoliv a jakoukoliv autoritou, třeba i v předstírání jakéhokoli privilegia nebo zvyku zavedeného nebo zavedenu býti majícího, kterýž za neoprávněný prohlašujeme, ať vědomě či nevědomě bylo podniknuto.

Přes premissy a jakékoliv předpisy, ustanovení, privilegia, i zvláštní a jednotlivé zmínky hodná, a jakékoliv zvyklosti, i nepamětné,

a všechno ostatní tomu odporující.

Naprosto nikomu z lidí nebudiž tedy dovoleno tento list Naší konstituce, Našeho nařízení, omezení, potlačení, zrušení a vůle Naší porušiti nebo opovážlivě se mu protiviti. Kdo pak by se toho opovážil, věziž, že rozhořčení Boha Všemohoucího a Blažených Apoštolův Petra a Pavla na sebe uvalí.

Dáno v Římě u Sv. Petra, dne 12. října roku Vtělení Páně 1869, našeho pontifikátu léta dvacátého čtvrtého.

N. Card. PARACCIANI CLARELLI

IVS Card. MATTEI
MAR Prodatarius

L. † P.

Visa de Curia
DOMINICVS BRUTTI

I. CUGNONI

Z LATINY PŘELOŽIL A S POMOCÍ BOŽÍ A PŘÁTEL
STUDIA VYDAL ANTONÍN STRÍŽ. V OSVIETIMA-
NECH NA MORAVĚ L. P. MCMXIII. [REDACTED] VYTIŠTĚ-
NO U FRANTIŠKA OBZINY VE VYŠKOVĚ.